

Sygnatura akt I Ns 591/14

POSTANOWIENIE

Dnia, 23 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Ryszard Jaworski**

Protokolant Katarzyna Czerniawska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014 r.

przy udziale stron:

wnioskodawca **(...) Sp. z o.o. z/s w S.**

uczestnicy postępowania **G. S., A. S., M. R., M. S.**

na rozprawie rozpoznał sprawę

o dział spadku

postanawia

I. ustalić, że w skład spadku po R. S. wchodzi wynoszący 1/4 udział w zabudowanej nieruchomości położonej w D., dla której to nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta (...), w której to księdze wpisane jest prawo własności następców prawnych spadkodawców;

II. ustalić, że w skład spadku po J. K. wchodzi wynoszący 2/4 udział w nieruchomości opisanej w punkcie poprzedzającym, w której to księdze wpisane jest prawo własności następców prawnych spadkodawcy;

III. dokonać działu spadku po R. S. i J. K. oraz zniesienia współwłasności zabudowanej nieruchomości położonej w D., a objętej księgą wieczystą (...) w ten sposób, że nieruchomość tę przyznać na współwłasność:

- M. S. s. A. i R. w 7/16 części;

- A. S. c. A. i R. w 3/16 części;

- M. B. R. c. A. i R. w 3/16 części;

- G. S. s. A. i R. w 3/16 części

bez obowiązku dopłat pomiędzy uprawnionymi;

IV. wniosek o zasądzenie kosztów postępowania oddalić.

Z/

1. kal. 21 dni

2. po praw. do US. SP, KW

23.09.2014r.

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. z/s w S. wniosła o dokonanie działu spadku po R. S. i J. K. wykazując swój interes prawny w dokonaniu działu posiadaną wierzytelnością wobec jednego ze spadkobierców.

Precyzując żądanie wniosku, spółka wniosła o przyznanie nieruchomości w określonych udziałach spadkobiercom nie będącym dłużnikami osobistymi wnioskodawcy – w zamian za co mieli by oni spłacić należność G. S. (dłużnika) bezpośrednio na rzecz wierzyciela.

Uczestnicy postępowania nie stawili się na wyznaczonej w celu rozpoznania sprawy rozprawie i nie złożyli żadnych oświadczeń procesowych.

W tej sytuacji po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalono następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca jest wierzycielem G. S. na kwotę 44.952,96zł sumy głównej i zaległych odsetek na kwotę 38.893,35zł, a także dalszych odsetek i kosztów. W tym zakresie egzekucja należności skierowana została m. in do udziału dłużnika we współwłasności nieruchomości.

Dowód:

wyrok z 31.03.10 k. 9

zajęcie wierzytelności k. 10

odpis KW k. 34

J. K. i R. S. byli właścicielami zabudowanej nieruchomości położonej D., a objętej KW (...) w udziałach (odpowiednio) 2/4 i 1/4. Kolejnym współwłaścicielem w 1/4 części był (i jest) M. K..

Dowód:

zupełny odpis KW k. 43

R. S. zmarła 21.01.03r. i spadek po niej nabyli M. S., A. S., M. R. i G. S. po 1/4 części.

J. K. zmarł 21.02.07r. i spadek po nim nabył ten sam krąg spadkobierców – również w udziałach po 1/4 części.

Dowód:

postanowienie z 15.08.08 k. 13

Na podstawie postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku spadkobiercy wpisani zostali do księgi wieczystej w udziałach wynikających z dziedziczenia (oraz w udziale poprzedniego współwłaściciela M. S..

Dowód:

odpis KW k. 34

Uczestnicy postępowania mieszkają w nieruchomości objętej wnioskiem.

Dowód:

dane adresowe wniosk. k. 1

XXX

Przyjmując, że wnioskodawca wykazał istnienie po jego stronie interesu pozwalającego na wszczęcie postępowania działowego, należy jednak wskazać, że sposób zniesienia współwłasności (działu) musi w pierwszej kolejności odzwierciedlać interesy właścicieli i być zgodny z ich potrzebami. W żadnym też razie nie jest dopuszczalne orzekanie o ewentualnych spłatach czy dopłatach inaczej niż przez zasądzenie ich pomiędzy współwłaścicielami. Nie istnieje podstawa prawna do tego, by należność z tytułu spłaty zasądzić na rzecz wierzyciela jednego ze współwłaścicieli.

W istocie bowiem byłby to dla wierzyciela drugi tytuł wykonawczy o tę samą należność (pierwszy wobec dłużnika nie traci jednak mocy po wydaniu postanowienia działowego)

– tyle, że określający nowego dłużnika. W istocie bowiem żądanie wniosku sprowadzało się do tego, by dłużnika wnioskodawcy pozbawić prawa własności nieruchomości zasądzając mu spłaty – co byłoby „przerzuceniem” długu na inne podmioty, które dotąd dłużnikami nie były.

W okolicznościach niniejszej sprawy należy zaś wskazać, że wszyscy uczestnicy (spadkobiercy) mieszkający w spornej nieruchomości. Zatem, skoro żaden z nich nie inicjował postępowania działowego ani nie zajął stanowiska w niniejszej sprawie – to należy przyjąć, że wszyscy oni zgodnie zamieszkują w tej nieruchomości i są zainteresowani (przynajmniej obecnie) w utrzymaniu tego stanu rzeczy. W istocie więc nie istnieje żaden powód dla którego należało by wyzuć z własności (współwłasności) jednego tylko uczestnika po to zresztą by jego dług egzekwować (w ramach spłaty) od pozostałych współwłaścicieli. To współwłaściciele (spadkobiercy) winni zatem decydować, czy chcą definitywnego wyjścia z tej współwłasności, czy też w ich interesie, czy to ekonomicznym, prawnym czy choćby emocjonalnym, jest pozostanie we współwłasności.

To, że egzekucja tocząca się do udziału dłużnika jest - jak można domniemywać – bezskuteczna, samo w sobie nie może przenosić na wnioskodawcę prawa do skutecznego żądania określonego sposobu dokonania działu.

Jednak skoro przyjęte zostało, że wnioskodawca ma interes w żądaniu dokonania działu spadku, to należało rozważyć w jaki sposób – uwzględniający bierne stanowisko uczestników - ten dział może nastąpić.

Zgodnie z art. 1035 kc do wspólności majątku spadkowego oraz działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV Kodeksu cywilnego. Art. 1044 kc przewiduje zaś, że sąd może wydzielić schedy spadkowe w całości lub części w taki sposób, że pozostawi go jako współwłasność w określonych częściach ułamkowych. Nie ma zatem żadnych przeszkód by udziały te pozostawić w takiej wysokości w jakiej strony dysponują nimi na podstawie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku. Nie jest też nigdzie wskazane, że żądanie spadkobierców w tej mierze musi być wyrażone wprost, a zatem można zakładać także – jak w niniejszej sprawie - wyrażenie tego żądania w sposób dorozumiany. Z drugiej zaś strony procedura postępowania nieprocesowego nie przewiduje wymuszenia aktywności uczestników postępowania, a co za tym idzie rozstrzygnięcie zapadłe w niniejszej sprawie musiało uwzględniać tę bierną postawę w taki sposób, by nie naruszyć w istocie interesu żadnego z uczestników – rozstrzygając jednak o istocie wniosku. W tej zaś sytuacji nie zachodziła potrzeba dokonywania wyceny nieruchomości, gdyż w braku orzeczenia o spłatach czy dopłatach, ten element był obojętny z punktu widzenia wydanego orzeczenia – a powołanie biegłego naraziłoby tylko wnioskodawcę na zupełnie zbędne koszty postępowania.

Zapadłe rozstrzygnięcie uwzględnia też fakt, że wszyscy uczestnicy mieszkają w spornej nieruchomości – na co w sposób wyraźny wskazują ich dane adresowe. Zatem należało przyjąć, że skoro nie domagają się oni wyjścia ze współwłasności (co zresztą zawsze będą mogli zrobić) to w ich interesie jest pozostawienie tego stanu bez zmian.

Te zaś elementy – rozpatrywane łącznie - dały podstawę do orzeczenia pozostawiającego tyle, iż na innej podstawie prawnej, prawa własności w dotychczasowych udziałach.

Orzeczenie o kosztach ma swoje uzasadnienie w art. 520 §1 kpc. Unormowana w tym przepisie zasada, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie może być pominięta tylko w sytuacjach wyjątkowych unormowanych w § 2 i 3. Żadna z tych sytuacji w niniejszej sprawie nie zachodzi – a tym samym orzeczono jak w punkcie III, odnosząc się tym do żądania wnioskodawcy by od wszystkich uczestników zasądzić na jego rzecz koszty dotyczące uiszczonej opłaty i wynagrodzenia pełnomocnika.

Z/

1. odp. dor. pełn. wniosk;

2. kal. 14 dni

01.10.2014r.